

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 409/2018-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED] zastúpených obchodnou spoločnosťou HALADA advokátska kancelária s. r. o., Kapitulská 21, Trnava, za ktorú koná konateľ a advokát JUDr. Andrej Halada, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 26 Co 301/2014-333 z 30. apríla 2015 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júla 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

■■■■■, a ■■■■■, ■■■■■ (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 26 Co 301/2014-333 z 30. apríla 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Uvedenie nesprávneho dátumu napadnutého uznesenia „30.05.2015“ sťažovateľmi v petite sťažnosti ústavný súd považoval len za zrejmu nesprávnosť.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že v konaní vedenom na Okresnom súde Trnava (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 14 C 118/1998 sa žalobkyňa ■■■■■, ■■■■■ (ďalej len „žalobkyňa“), domáhala proti sťažovateľom ako žalovaným zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam tak, že ich súd prikáže do výlučného vlastníctva žalobkyne za primeranú náhradu. Sťažovatelia naopak žiadali, aby súd podielové spoluvlastníctvo zrušil a vyporiadal tak, že nehnuteľnosti prikáže do podielového spoluvlastníctva sťažovateľov za primeranú náhradu priznanú žalobkyňi. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 14 C 118/1998 z 2. júla 2008 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobe vyhovel a podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam vyporiadal spôsobom navrhovaným žalobkyňou. Krajský súd na základe odvolania sťažovateľov rozsudkom sp. zn. 24 Co 23/2009 zo 16. septembra 2009 zmenil rozsudok okresného súdu tak, že podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam vyporiadal spôsobom navrhovaným sťažovateľmi, t. j. tieto prikázal do podielového spoluvlastníctva sťažovateľov za primeranú náhradu. Dovolanie podané žalobkyňou proti rozhodnutiu odvolacieho súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom sp. zn. 1 Cdo 33/2010 z 28. septembra 2011 zamietol. O trovách konania rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 14 C 118/1998 zo 14. februára 2013, ktorým sťažovateľom priznal plnú náhradu trov konania v sume 6 565,40 € ako náhradu trov právneho zastúpenia a sumu 1 791 € ako náhradu za zaplatený súdny poplatok. Na základe odvolania žalobkyne krajský súd uznesením z 29. novembra 2013 uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nesprávne určenej tarifnej hodnoty veci. Krajský súd zároveň usmernil okresný súd, aby sa v ďalšom konaní zaoberal možnosťou aplikácie § 150 ods. 1

Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), t. j. otázkou existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre zníženie alebo úplné nepriznanie náhrady trov konania úspešnej strane. Okresný súd opäť rozhodol o trovách konania uznesením z 8. augusta 2014, ktorým zaviazal žalobkyňu zaplatiť sťažovateľom náhradu trov právneho zastúpenia v sume 2 487,09 € a z titulu zaplateného súdneho poplatku sumu 1 791 €. O odvolaní žalobkyne rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania zmenil tak, že sťažovateľom náhradu trov prvostupňového, ako aj skorších odvolacích konaní nepriznal. Proti predmetnému napadnutému uzneseniu podali sťažovatelia dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 7 Cdo 49/2017 zo 4. apríla 2018 ako neprípustné odmietol. Predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu bolo sťažovateľom doručené 22. mája 2018.

3. Sťažovatelia považujú postup a napadnuté uznesenie za ústavne neudržateľné z dôvodu, že závery krajského súdu, ktoré viedli k jeho vydaniu, sú arbitrárne a svojvoľné, nerešpektujúce príslušnú právnu úpravu ani ustálenú judikatúru najvyššieho súdu a v zásade popierajú účel a význam príslušných ustanovení právnych predpisov. Sťažovatelia v odôvodnení sťažnosti bližšie argumentovali:

„... sťažovatelia mali v konaní vo veci samej plný procesný úspech. Pri aplikácii zákonnej zásady zodpovednosti za výsledok konania (tzv. zásady úspechu) vyjadrenej v ustanovení § 142 Občianskeho súdneho poriadku... tak sťažovatelia mali právo na náhradu trov, ktoré účelne vynaložili na uplatňovanie a bránenie svojich práv proti žalobkyňi.

Napriek uvedenej skutočnosti Krajský súd v Trnave napadnutým uznesením zmenil uznesenie Okresného súdu Trnava č. k. 14C/118/1998-315 zo dňa 08.08.2014 (ktorým súd prvej inštancie priznal sťažovateľom právo na náhradu trov konania) tak, že sťažovateľom náhradu trov konania ani len čiastočne nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil Krajský súd v Trnave tým, že v danom prípade existovali dôvody hodné osobitného zreteľa, v dôsledku ktorých by priznanie náhrady trov úspešným sťažovateľom bolo prílišnou tvrdosťou pre žalobkyňu a preto bola na mieste aplikácia ust. § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého môže súd výnimočne náhradu trov konania procesne úspešnej strane nepriznať.

... dôvody, pre ktoré napadnutým uznesením Krajský súd v Trnave nepriznal plne úspešným sťažovateľom ani len čiastočne právo na náhradu účelne vynaložených trov konania, nemožno akceptovať. Charakter požiadavky žalobkyne, veľkosť jej spoluvlastníckeho podielu či dĺžka a spôsoby priebehu samotného súdneho konania (nie z pohľadu správania strán ale z pohľadu postupu súdu) nie je možné považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by súdu umožňovali aplikovať ust. § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Skutočnosť, že žalobkyňa bola v konaní o vypořádanie podielového spoluvlastníctva v postavení majoritnej spoluvlastníčky či to akým spôsobom bola predmetná nehnuteľnosť zo strany spoluvlastníkov užívaná, boli podstatnými okolnosťami, ktoré súd zohľadnil pri rozhodovaní vo veci samej (t. j. pri rozhodovaní o spôsobe vypořádania podielového spoluvlastníctva), v žiadnom prípade však nešlo o dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by mohli spôsobiť odklon od zákonnej zásady zodpovednosti za konanie. Rovnako ani skutočnosť, že sťažovatelia boli úspešní so svojím návrhom na vypořádanie spoluvlastníctva až v odvolacom konaní nemôže predstavovať okolnosť, ktorá by odôvodňovala nepriznanie náhrady trov konania odporcom. Pôvodné rozhodnutie prvostupňového súdu bolo predsa odvolacím súdom právoplatne zmenené ako nesprávne a preto naň nemožno prihliadať ako na okolnosť odôvodňujúcu aplikáciu ust. § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Krajský súd v Trnave napadnutým uznesením rozhodol o náhrade trov konania spôsobom, ktorý je v priamom rozpore s ustálenou judikatúrou najvyšších súdnych autorít (vrátane Ústavného súdu SR), nakoľko za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval samotný charakter a priebeh súdneho konania.

... Krajský súd v Trnave napadnutým uznesením rozhodol vo veci arbitrárne a svojvoľne, nerešpektujúc príslušnú právnu úpravu obsiahnutú v Občianskom súdnom poriadku (ust. § 150 ods. 1) ani ustálenú judikatúru najvyšších súdnych autorít, vrátane Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, či všeobecne uznávanú právnu doktrínu. Svoj odklon od príslušných zákonných ustanovení, judikatúry i právnej doktríny pritom Krajský súd v Trnave vôbec neodôvodnil, v dôsledku čoho je napadnuté uznesenie možné označiť aj ako nepredvídateľné.

... Dôsledkom vydania napadnutého uznesenia Krajského súdu je pritom stav, kedy sťažovatelia napriek svojmu plnému procesnému úspechu v konaní vo veci samej znášajú

všetky vynaložené trovy sami, a to vrátane súdneho poplatku, ktorí sťažovatelia uhradili vo výške 1.791,- EUR..., trov viac ako desaťročného konania vo veci samej, trov dovolacieho konania, v ktorom boli úspešní..., trov súvisiacich s rozhodovaním o náhrade trov konania (o ktorej rozhodoval dvakrát Okresný súd Trnava a dvakrát Krajský súd v Trnave) a dokonca musia žalobkyni nahradiť trovy dovolacieho konania v súvislosti s dovolaním, ktoré sťažovatelia podali proti napadnutému uzneseniu...

Tento stav nemožno označiť inak ako mimoriadne nespravodlivý.“

4. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základné právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 26Co/301/2014-333 zo dňa 30.05.2015 porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 26Co/301/2014-333 zo dňa 30.05.2015 zrušuje a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd v Trnave je povinný uhradiť sťažovateľom trovy konania do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľov.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Predmetom sťažnosti je sťažovateľmi namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, ktorým krajský súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania. Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľov s právnym názorom krajského súdu v otázke nepriznania náhrady trov konania, námietka nesprávnej aplikácie ustanovenia § 150 ods. 1 OSP, ktorá popiera jeho účel a význam a je v rozpore s judikatúrou najvyššieho súdu a ústavného súdu.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a čl. 37 ods. 2 listiny každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

10. Ústavný súd poukazujúc na svoju stabilizovanú judikatúru zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

11. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

12. Ústavný súd pri posudzovaní sťažností, ktoré smerujú proti rozhodnutiam všeobecných súdov v častiach, ktoré sa týkajú problematiky (náhrady) trov konania, t. j. problematiky, ktorá má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k prípadnému zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) zvlášť extrémnym spôsobom, alebo ak zistí, že napadnutým rozhodnutím došlo zároveň aj k neprípustnému zásahu do iných ústavou garantovaných práv (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

13. Krajský súd svoj právny záver v napadnutom uznesení odôvodnil takto:

„... v tých súdnych konaniach riadiacich sa úpravou v O. s. p., ktoré už pomerne dlhý čas právna teória, ako aj zákon označujú za konania sporové (v tejto súv. por. najmä úvod ust. § 2, poslednú vetu § 79 ods. 1 a § 90 O. s. p.), je pravidlom pri rozhodovaní o trovách konania skončeného vecným rozhodnutím (o podstate sporu) zásada zodpovednosti účastníkov za výsledok konania (primárne sformulovaná predovšetkým v ust. § 142 ods. 1 O. s. p. citovanom už súdom prvého stupňa a doplnená i v ďalších odsekoch rovnakého paragrafu) a rovnako tiež to, že uplatnenie tzv. moderačného oprávnenia súdu (vo vzťahu k priznaniu požadovanej náhrady trov konania alebo jej časti) zákon konštruuje len ako výnimku z pravidla, podmienenú existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 150 ods. 1 veta prvá O. s. p.) s len príkladným výpočtom, čo takýmto dôvodom môže byť; v prejednávanej veci ale podľa názoru odvolacieho súdu bolo treba konštatovať taký súbeh viacerých okolností, ktoré posudzovaný prípad činili hodným osobitného zreteľa a takto i takým, v ktorom by priznanie úspešným odporcom náhrady trov konania bolo prílišnou tvrdosťou.

Jednou z takýchto okolností bol charakter požiadavky navrhovateľky, ktorá ako majoritná spoluvlastníčka nehnuteľností (podiel 9/10), nemohla tieto užívať a disponovať

v miere zodpovedajúcej jej podielu podľa vlastného uváženia v medziach zákona. Tu je potrebné uviesť, že navrhovateľka bola úspešná so svojou požiadavkou na zrušenie spoluvlastníctva, nebola úspešná s požiadavkou na spôsob vyporiadania. Odvolací súd dáva do pozornosti rozhodnutie Krajského súdu v Ústi nad Labem č. k. 1 10Co/101/2003, z ktorého vyplýva, že v prípade obdobnom tomu v prejednávanej veci je na mieste aplikácia § 142 ods. 2 O. s. p., pretože čiastočný úspech zaznamenali obe procesné strany, keďže návrhu navrhovateľky na zrušenie spoluvlastníctva bolo vyhovené, nie však už navrhovanému spôsobu vyporiadania. Napriek tomu, že naša právna teória nazerá na konanie o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva ako na celok, teda aplikácia ust. § 142 ods. 2 O. s. p. z hľadiska pomeru úspech v konaní nie je na mieste, nevyklučuje to s pohľadom aplikácie § 150 ods. 1 O. s. p. v spojení s dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, ktorým nepochybne bola aj nemožnosť navrhovateľky svoje vlastníctvo reprezentované podielom 9/10 užívať v miere zodpovedajúcej tomuto podielu, ako aj to, že jej požiadavke na zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva bolo v prvom stupni po viac ako desiatich rokoch vyhovené v celom rozsahu (rozsudok OS Trnava č. k. 14C/118/1998-118 zo dňa 2. júla 2008) a až na odvolanie odporcov bolo toto zvrátené rozsudkom odvolacieho súdu (Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/23/2009-201 zo 16. septembra 2009), ktorý zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že spoluvlastníctvo síce zrušil, ale vyporiadal ho spôsobom odlišným od súdu prvého stupňa, ktorý a to treba uviesť, navrhovateľke pred podaním jej žaloby nebol zo strany odporcov navrhnutý (pozn. treba poznamenať, že nie len ochota odkúpiť podiel, ale aj za akú cenu). Čo sa týkalo hmotnoprávných dôvodov, ktoré viedli odvolací súd k takému rozhodnutiu vo veci samej je potrebné uviesť, že tieto posudzovať nie je oprávnený odvolací súd v tomto konaní.

Všetky uvedené okolnosti v ich súhrne podľa názoru odvolacieho súdu viedli k tomu, že uloženie navrhovateľke z prejednávanej veci tzv. náhradovej povinnosti nemohlo byť spravodlivým.

Odvolací súd preto podľa § 220 O. s. p. s využitím tzv. moderačného oprávnenia zakotveného v ustanovení § 150 ods. 1 rovnakého zákona (podľa ktorého ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať a prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; čo neplatí, ak

účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť) napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil spôsobom uvedeným v prvej vete výroku tohto svojho uznesenia (nepriznaním odporcom napriek úspechu v konaní, žiadnej náhrady trov prvostupňového konania a ani odvolacích konaní vedených tunajším súdom).“

14. S prihliadnutím na citovanú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že jeho závery považuje za ústavne udržateľné, nevykazujúce znaky arbitrárnosti ani zjavnej neodôvodnenosti. Z napadnutého uznesenia totiž nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odôvodnenie napadnutého uznesenia dalo dostatočnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, akými úvahami sa súd spravoval pri rozhodovaní o náhrade trov konania, keď vychádzal z názoru, že v posudzovanom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa na nepriznanie náhrady trov konania úspešným sťažovateľom napriek ich úspechu v konaní. Ústavný súd v súvislosti s dôvodmi, ktoré viedli krajský súd k zmene výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie o náhrade trov konania, a v súvislosti so sťažovateľmi prezentovaným názorom konštatuje, že využitie tzv. moderačného oprávnenia upraveného v § 150 ods. 1 OSP krajským súdom považuje v okolnostiach posudzovaného prípadu za ústavne udržateľné a akceptovateľné. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom krajského súdu nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

15. Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07,

IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Priorizovanie formálnych požiadaviek vyplývajúcich z noriem bežného zákonodarstva (formálne poňatie právneho štátu) môže totiž v konkrétnych súdnych konaniach (alebo iných právom upravených konaniach pred orgánom verejnej moci) viesť k rozhodnutiam, ktoré budú v zjavnom rozpore s účelom a zmyslom príslušnej právnej úpravy a v konečnom dôsledku môžu v súdnych konaniach spôsobiť porušenie práva na spravodlivý proces. Tieto zásady musí mať na zreteli pri svojej rozhodovacej činnosti nielen ústavný súd, ale aj iné orgány verejnej moci.

16. Ústavný súd zároveň poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania, a ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania a k zrušeniu rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania (porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

17. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené východiská svojej ustálenej judikatúry konštatuje, že námietky sťažovateľov odôvodňujúce porušenie ich práv napadnutým uznesením smerujú proti rozhodnutiu o náhrade trov konania, čo sa v okolnostiach daného prípadu vo svojich dôsledkoch síce mohlo negatívne dotknúť sťažovateľov, avšak z hľadiska kritérií ústavnej udržateľnosti súdneho konania ich podľa názoru ústavného súdu nemožno dávať na rovnakú úroveň a pripisovať rovnakú ústavnú relevanciu ako v prípade, ak by išlo o námietky proti procesnému postupu všeobecného súdu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej. Opačný prístup k posudzovaniu námietok sťažovateľov by v konečnom dôsledku smeroval k spochybňovaniu ústavného postavenia ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) a vyúsťoval do jeho vnímania ako riadnej (prípadne mimoriadnej) opravnej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov.

18. V posudzovanom prípade preto vzhľadom na predmet výroku napadnutého uznesenia, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania, by zásah ústavného súdu mohol odôvodňovať jedine výnimočný exces v postupe a záveroch napadnutého uznesenia rozporný so samotnými princípmi spravodlivého súdneho konania, aký v okolnostiach danej veci ústavným súdom zistený nebol.

19. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že nezistil možnosť porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

20. Vo vzťahu k námietke porušenia základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a čl. 37 ods. 2 listiny výrokom napadnutého uznesenia o trovách konania ústavný súd poukazuje na to, že označené články ústavy a listiny zakotvujú právo na to, aby sa každý mohol nechať zastupovať kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý účastníkovi poskytne právnu pomoc v prípadoch, ktoré si takúto pomoc vyžadujú. Hlavný význam základného práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v čl. 47 ods. 2 ústavy (súdy, iné štátne orgány, orgány verejnej správy) majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkovi, v danom prípade sťažovateľovi, aby v konaní pred nimi využíval právnu pomoc. Pri takomto vymedzení označeného základného práva k jeho porušeniu podľa názoru ústavného súdu v danom prípade zjavne nedošlo. Sťažovatelia ani nenamietajú, že by v akejkol'vek súvislosti nebolo rešpektované ich právo dať sa v súdnom konaní zastupovať zvoleným právnym zástupcom, napokon v predmetnom konaní aj skutočne boli právne zastúpení zvoleným právnym zástupcom. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní nezistil žiadne okolnosti, ktoré by signalizovali porušenie základného práva sťažovateľov na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, resp. čl. 37 ods. 2 listiny. Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní aj túto časť sťažnosti sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

21. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľov ako celku bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími požiadavkami uvedenými v petite sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2018